

A főiskolai könyvtárak helyzete és fejlesztési lehetőségei

B. NAGY Ernő

A Kulturális Minisztérium Könyvtárügyi Önálló Osztálya megalakította a Főiskolai Könyvtárvezetők Tanácsát. A tanács első ülésén, 1976. június 2-án elhangzott előadás képezte az alapját jelen cikknek. (A Szerk.)

A főiskolai könyvtárak fejlődésének bizonyára nem jelentéktelen állomása volt a Kulturális Minisztérium által kiadott fejlesztési irányelv (1). Ez a dokumentum egyrészt beilleszkedik a minisztérium tervszerű intézkedéssorozatába, amely ennek a lendületesen fejlődő könyvtár típusnak a további előrehaladását kívánja ösztönözni, másrészt lezárása a főiskolai könyvtáraink története "kezdetek" című fejezetének.

Az irányelvek központi témája a főiskolai könyvtárak feladatrendszerének megfogalmazása volt. A főiskola, mint anyaintézmény, és a működés földrajzi tere - ez az a két viszonyítási pont, amelyhez képest meghatározható egy adott főiskolai könyvtár feladatköre.

Ami a főiskolával kapcsolatos tennivalókat illeti, ezek taglalásához célszerű magának a főiskolának a feladatkörét megvizsgálni. Ezt legtömöbben az alapjogszabály: a 29/1970-es kormányrendelet fogalmazta meg: "Az intézmények ... ellátják a szakemberképzésből rájuk háruló feladatokat, részt vesznek a végzetek továbbképzésében, a szakirányuknak megfelelő ... kutatómunkában, valamint tudományos ismeretterjesztő tevékenységükkel a társadalmi kulturális nevelőmunkában, továbbá egyéb feladatok végzésével elősegítik a kutatási eredmények hasznosítását a társadalmi szükségletek kielégítésében." Az irányelv a főiskola oktatási, kutatási és közművelődési, illetőleg az intézményen belüli és kívüli feladatainak egységes követelményrendszerét alkalmazta a főiskolai könyvtárra.

Ennek az elvnek a gyakorlati megvalósítása során azonban tekintettel kellett lenni a főiskolai könyvtár másik kapcsolatrendszerére is. Ez az intézmény ugyanis nemcsak a főiskola szervezeti egysége, hanem része az egységes magyar könyvtárügynek is. Ha pedig az, akkor ebből a feladatok meghatározásakor le kell vonni a következtetéseket. A magyar könyvtári rendszer pillérei - a szakirodalmi ellátás tekintetében - a nagy országos tudományos (köztük az egyetemi) könyvtárak. Az ezek által ellátott feladatokat nem kell a náluk jóval kisebb szakmai teherbíró képességű főiskolai könyvtáraknak megismételniük, vagy legalábbis nem mindig és nem teljeskörűen. A főiskolai könyvtárak szerepköre tehát ezekhez a nagy egyetemi és szakkönyvtárakhoz viszonyítva határozható meg;

miután pedig ez a viszonyítás mindig konkrét (intézményekre vonatkozó), magának az intézménytípusnak a feladatköre sem határozható meg egységesen. Az irányelv tehát egyrészt meghatározza a valamennyi intézmény által ellátandó alapfunkciót, másrészt utal azokra az egyéb feladatokra, amelyeket egy adott főiskolai könyvtárnak a szakmai környezet gondos elemzése után lehet - a kielégítetlen könyvtári ellátási igények mértékéig - betöltenie. (Az irányelv szerint a minden könyvtár számára kötelező alapfunkció a hallgatók tanulmányi igényeinek kielégítése, az erre épülő "fakultatív" feladatok pedig: a kutatási, a közművelődési, valamint a főiskolán kívüli könyvtári ellátási igények kielégítése.)

A könyvtár feladatának egyik legszembevetőbb kifejezési formája a gyűjtőkör. Főiskolai könyvtár esetében ez nagyjából azonosítható a főiskola oktatási profiljával. (Ehhez járulhat még a közművelődési célokból beszerzett anyag.) Mindaddig, amíg az alapfunkcióról van szó, az nem is jelent sok gondot. Bonyolultabb azonban a gyűjtőkör kialakítása a tanulmányi feladatokon kívüli funkciók tekintetében; itt kerül sor a korábban említett konkrét elemzőmunkára.

Az oktatók kutató munkájához kapcsolódó szakirodalmi bázisnak az a minimuma, amit a világnyelveken megjelent legfontosabb, legkeresettebb szakfolyóiratok, monográfiák jelentenek (és természetesen a kézi-könyvtári anyag) nem mellőzhető egyetlen főiskolai könyvtárból sem. A gyakran, vagy tömegesen keresett kiadványokból mindegyiküknek ésszerű önellátásra kell berendezkedniük; a ritkábban és kevésbé előreláthatóan, ráadásul esetleg szóródva felmerülő kutatói igények esetében viszont elképzelhető más könyvtár állományának és szolgáltatásainak az igénybevétele. Arra vonatkozóan, hogy a szakirodalomra orientálódó intézményekben (így a felsőoktatási könyvtárakban is) az olvasói-kutatói igények jelentős része a dokumentumok viszonylag szűk körére irányul, KOKAS Endréné és KOVÁTS Zoltán tanulmánya (2) közöl meggyőző példát. Eszerint a Veszprémi Vegyipari Egyetem Központi Könyvtárához 1971-ben beérkezett, folyóiratokra irányuló könyvtárközi kölcsönzési kérések összes száma 2153 volt; ez a mennyiség 869 időszaki kiadványhoz kapcsolódott. Összességében nézve a szóródás tehát elég nagy mértékű, hisz egy folyóiraatra átlagban 2,5 kérés jutott. A részletesebb elemzés azonban más eredményekhez vezetett. A kérések 23%-a mindössze 33 folyóiratból kielégíthető volt, ami az összes folyóiratnak, valamint azok összesített előfizetési díjának egyaránt csupán 3,8%-át jelentette. Ez a példa elgondolkasztató lehet a főiskolai könyvtárak számára is.

A gyakran és tömegesen keresett kiadványok körén tuli gyűjtés általában tehát a főiskolai könyvtárak számára nem javasolható. Ez természetesen nem zárja ki annak lehetőségét, hogy meghatározott esetekben egy ilyen intézmény mégis tulleljen ezen a körön. Mindenekelőtt olyan, vidéki székhelyű főiskolai könyvtárak esetében látszik ez indokoltnak, amelyek közelében nem működik hasonló vagy érintkező gyűjtőkörű és lehetőleg nyilvános nagykönyvtár. Ezek arra kényszerülhetnek, hogy jelentősebb állományt alakítsanak ki a kutató munkához szükséges, viszonylag ritkábban keresett dokumentumokból.

Ezen a ponton - a ritkábban keresett dokumentumok kapcsán - szükségessé válik egy kis kitérő közbeiktatása. Bel- és külföldön egyaránt találkozhatunk olyan véleményekkel, amelyek szerint a felsőoktatási könyv-

táruk teljes állományát szabadpolcon kell elhelyezni. Nos, a szabadpolc alkalmazása a felsőoktatási könyvtárakban örvendetes és korszerű fejlemény, amely egyébként távolról sem új jelenség (3).

Kérdés azonban, hogyan és milyen körben alkalmazható. A közművelődési jellegű dokumentumok, továbbá a tanulmányokkal kapcsolatos anyag tekintetében vitathatatlan a jogosultsága, és már ez is tekintélyes mennyiséget jelenthet, több tízezer kötet könyvet és folyóiratot. Az ennél szélesebb körű alkalmazása azonban már meggondolandó. Először is: a többszázezer, esetleg több millió kötet között már szinte lehetetlenné válik a tájékozódás, legalábbis a meghatározott művekre irányuló tervszerű keresés; másodsor: a valóban szabadpolcra kívánczó, mert széles körben keresett kiadványok eltűnnek a hatalmas áradatban; harmadszor: ilyen mennyiségű szabadpolcos állomány raktári rendje nem tartható kellő színvonalon, fontos munkák kiesnek a helyi és az országos használatból, mert egyelőre megtalálhatatlanná váltak; negyedsor: a ritkán, csak kutatók által keresett dokumentumok szabadpolcra tétele elvileg is fölösleges, hisz esetleg csak egy-két évenként egyszer kívánja kikölcsönözni egy kutató. (Folytathatnánk még a felsorolást a zárt jellegű kiadványok helyzetével, a szabadpolcos raktározás kapcsán ugrásszerűen megnövekedő férőhely-szükséglettel, stb.)

A felsőoktatási könyvtárak állományának jelentős része, az egyetemi-eknek többsége ugyanis ritkán keresett dokumentumokból áll. Ilyenek természetesen minden könyvtárban vannak; az egyetemi, főiskolai, és más, kutatói igényeket (is) kielégítő könyvtárakban azonban szokatlanul nagy ezek aránya, másrészt a "ritkaság" mértéke. Egy debreceni elemzés szerint a tudományegyetemi könyvtárban az idegen nyelvű anyag (nyelvi hovatartozás szerint) 50-80%-a tartozik ehhez a kategóriához (4). A témát összefoglaló tanulmány szerint (5) "A Szovjetunióban és az NDK-ban is azt a dokumentumanyagot tekintik kevésbé használatnak, amelynek a várható kihasználtsága 5%-nál kevesebb - egy más megfogalmazás szerint: amelyet a legutóbbi 5 évben nem használtak." A gyűjtőkör meghatározásánál és a gyűjtési gyakorlat során tehát erre a szempontra feltétlenül szükséges figyelemmel lenni.

Visszatérve a kiinduló pontunkhoz: külön téma az egyetemi jellegű főiskolák gyűjtőköre és állománygyarapítása. Ezek szakterületén egyetemi és más nagy tudományos könyvtár nem működik, csak viszonylag kisebb állományú szakkönyvtárak, így potenciálisan ők a szakterületük vezető intézményei. (Az más kérdés, hogy a rendelkezésre álló pénzeszközök elégtelensége ma még többnyire nem engedi meg ennek a feladatkörnek a betöltését.)

Mindez azonban kivétel - a főiskolai könyvtárak többségének gyűjtőköre és gyűjtési gyakorlata egyaránt viszonyítható és viszonyítandó más rokonintézményekéhez. Ez a megállapítás már arra utal, hogy a főiskolai könyvtárak számára különösen fontos a könyvtárközi együttműködésben való tevékeny részvétel.

A könyvtárközi együttműködés ma még - sajnos - a főiskolai könyvtárak jelentős része számára csak fikció. Az irányelv és a két új könyvtári alapjogszabály azonban egyaránt felvázolja, hogy milyen vonatkozásban lehetne és kellene e tekintetben előrehaladni. A könyvtárak együttműködésének hagyományos formája: a hálózati szervezet a főiskolák többségénél nem jön számításba. Marad tehát a két, viszonylag új együttműködési forma: a területi és a szakterületi együttműködési kör.

A kialakuló új szakterületi együttműködési körök lényegében az ún. gyűjtőköri kooperációs körök korszerűsített változatát jelentik. Minden ilyen együttműködési kör középpontjában egy (esetleg néhány) nagykönyvtár áll, amely a szolgáltatások jelentős részét ellátja, a többit pedig a köréje önként felsorakozott könyvtárak közreműködésével megszervezi. Ezek a középnagyok nevezhető könyvtárak részben maguk is szolgáltatnak a kisebbek számára, részben átveszik a nagykönyvtáraktól azok szolgáltatásait. Ilyen "középnagy" könyvtáraknak tekinthetők a jelentősebb főiskolai könyvtárak. (A kisebbek egyértelműen azok közé tartoznak, amelyek csak igénybeveszik a szolgáltatásokat.)

A feladatoknak és az állománynak a nagykönyvtárakhoz történő viszonyítása jórészt a szakterületi együttműködési körökben valósulhat meg. Természetesen csodát ezektől sem várhatunk. Egyrészt azért nem, mert a nagykönyvtáraink is általában súlyos ellátottsági, és mindenekelőtt férőhely-gondokkal küzdenek, ami az olvasótermi férőhelyekre is vonatkozik. Másrészt azért nem, mert a meglévő dokumentumok más könyvtárban való hasznosításának ma még sok akadálya van, mind a szolgáltató, mind az igénybevevő intézménynél. Mindez azt jelenti, hogy sem az azonos, sem a más székhelyű könyvtáraktól nem lehet bármit igényelni és bármilyen mennyiségű kérést továbbítani.

A könyvtárközi együttműködés másik formája a területi együttműködési kör. Ez nálunk szervezett formában lényegében új, bár előzményei akadtak és akadnak; ezzel szemben a nemzetközi gyakorlatban távolról sem ismeretlen (6).

Az új könyvtárügyi minisztertanácsi rendelet a területi együttműködés három formáját és egyben szintjét ismeri el (városi, megyei, országrészre kiterjedő). Bármelyik formáról legyen is szó, a vidéki főiskolai könyvtárakat ez mindenképpen közelről érinti. (Azt talán fölösleges részletesebben indokolni, hogy külön budapesti területi együttműködési körök kialakítása nem látszik szükségesnek.) Azt azonban, hogy a területi együttműködésben milyen szerepet játszhatnak, nyilvánvalóan befolyásolja az adott könyvtár szakmai teherbíró képessége, mérete és szakterületi profilja. Ezen a ponton érdemes talán az adatok tükrében is figyelmet fordítani a főiskolai könyvtárakra.

A főiskolai könyvtárak - jellegük szerint - nyolc kisebb csoportra bonthatók. Érdekes képet mutat az egyes csoportokhoz tartozó intézmények állományadatainak egybevetése (7).

Bizonyára nem meglepő, hogy a legmagasabb állományt átlagban is a tanárképző főiskolák könyvtárai mutatják; ezek átlagos állománya 94 000 (sőt a különleges helyzetű Gyógypedagógiai Tanárképző Főiskolát leszámítva 108 000) egység. Ez - többek között - két körülményre vezethető vissza. Egyrészt: a tanárképző főiskolák többnyire viszonylag régi főiskolai multtal rendelkező intézmények. Másrészt: mivel társadalomtudományi-természettudományi főprofiluak, lényegesen "dokumentumigényesebbek", pontosabban: "könyvigényesebbek", mint az un. alkalmazott tudományi főiskolák, amelyek ráadásul nagyrészt erősen szakosítottak is. Értéküket, jelentőségüket növeli, hogy egy kivétellel vidéki székhelyűek, sőt három közülük olyan városban működik, ahol egyetemi könyvtár nem található. Ez a 3 könyvtár - a gyűjtőkörének határai között - feltétlenül jelentős szerepet kaphat a város, a megye, sőt esetleg az egész országrész (tervezési-gazdasági körzet) szakirodalmi ellátásában.

Az átlagos nagyságrendet tekintve a második helyet az egyetemi jellegű főiskolák könyvtárai foglalják el, 52 000 egységnyi állománnyal. (Az átlagnál jóval nagyobb a "Liszt Ferenc" Zeneművészeti Főiskola Könyvtára.) Ezek gyűjtőköre általában szűkebb, mint a tanárképző főiskolai könyvtáraké, tehát az alacsonyabb átlagos nagyság önmagában véve nem aggasztó. Elgondolkoztatóbb a konkrét számok erős szóródása, és ennek következtében az igen alacsony minimumok (20-30 000 egység).

A tanítóképzők könyvtárai átlagban 32 000 egységnyi állományt mutatnak, és az átlag körül viszonylag csekély ingadozást. Három csoport következik ezután, szorosan egymás mellé zárkozva: a műszaki és a mezőgazdasági főiskolák, továbbá az óvónőképzők könyvtárai, egyaránt 24-25 000 egységnyi állomány-átlaggal. Talán a legbiztosabb közülük a műszaki főiskolai könyvtárak helyzete. Ezen a viszonylag kevésbé "könyvigényes" szakterületen, rövid főiskolai multta visszatekintő, de gyarapítási kerettel - a főiskolai könyvtárak viszonylatában - általában rendkívül jól ellátott intézmények komoly fejlődést ígérnek. Különösen fontos, hogy 3 műszaki főiskola, továbbá egy negyediknek a részlege vidéken működik, így területi kisugárzásukra számítani lehet. Hasonló helyzetet mutatnak a mezőgazdasági főiskolák is. Az óvónőképzők kisebb városokban (egy kivétellel nem megyeszékhelyen) működnek, könyvtáraik tehát elvileg a városuk szakirodalmi ellátásában működhetnek eredményesen közre.

A gazdasági (pénzügyi, kereskedelmi) főiskolák könyvtárai az átlagos állomány 21 000 egység. Miután mindhárom könyvtár a fővárosban található, szerepük főiskolán belüli. - A legkisebb átlagos állományt (13 000 egység) az egyetemeken szervezett főiskolai karok könyvtárai mutatják, az átlag körül elég nagy ingadozással. A számok értelmezéséhez itt is figyelembe kell venni a szűk szakterületi profilt; másrészt gondolni kell arra is, hogy ezek egyetemi hálózatok köztelékében működnek, vagyis a magas színvonalu könyvtári háttérük - elvileg - megvan. Az a körülmény azonban, hogy a kari könyvtárak többsége

a központtól több száz kilométerre található, mégis feltételezi a viszonylagos önállóságukat. Ezek a könyvtárak regionális alapon feltétlenül bekapcsolódhatnak - szolgáltató-ellátó intézményekként - a könyvtárközi együttműködésbe.

A "főiskolai könyvtár" címkével ellátott, meglehetősen különmemű intézménycsoport kissé részletesebb, bár önmagában véve még mindig rendkívül elnagyolt vizsgálata nyomban feltárja a lehetőségeikben, szerep- és feladatkörükben rejlő nagy különbségeket. Elvileg legnagyobb távlatok az egyetemi jellegű főiskolai, a vidéki műszaki főiskolai, továbbá egyes - ugyancsak vidéki - tanárképző, illetőleg mezőgazdasági főiskolai könyvtárak számára kínálkoznak. Az elvi lehetőségek valóra váltásához azonban a könyvtár és a főiskola tudatos, áldozatkész, jó munkája és nem utolsósorban jelentős mennyiségű pénz szükséges, vagyis minden a jövőben dől majd el.

A TERÜLETI EGYÜTTMŰKÖDÉS LEHETŐSÉGEI

A könyvtár székhelyén vagy annak közelében működő rokonintézményekkel elsősorban a következők szerint képzelhető el az együttműködés.

1. A főiskolai hallgatókkal és oktatókkal kapcsolatos közművelődési feladatok egészének vagy részének átengedése az adott városban működő közművelődési könyvtáraknak. Igen sok főiskolai könyvtár számára nyilvánvaló megoldásként kínálkozik ez a munkamegosztás. Nem vonatkoztatható azonban a campus-jellegű főiskolán, vagy közművelődési könyvtárakkal rosszul ellátott városrészben működő főiskolai könyvtárakra.

2. A nem fegyűjtőköri tárgyak szakirodalmára vonatkozó együttműködés olyan könyvtárral, amelynek ezek a fegyűjtőköréhez tartoznak. Elsősorban az un. alkalmazott tudományi főiskolák könyvtárai koordinálhatják a társadalomtudományi, esetleg részben a természettudományi szakirodalmi ellátási feladataikat az azonos székhelyű pedagógusképző intézményi könyvtárral vagy megyei (esetleg városi) könyvtárral.

3. A fegyűjtőköri tárgyak esetében a kutatási feladatok szakirodalmi bázisára vonatkozó együttműködés hasonló fegyűjtőköri könyvtárral. (Az alapvető, gyakran és tömegesen keresett irodalom természetesen mindegyik könyvtárban megtalálható!)

A területi együttműködéssel kapcsolatban kell megemlíteni a főiskolai és a nagy közművelődési könyvtárak kapcsolatát. A korábbi években, a főiskolai könyvtárak többségének kialakulása idején a megyei könyvtárak egyértelműen nagyobb, erősebb, szakmailag fejlettebb intézmények voltak. Azóta a főiskolai könyvtárak jelentős része megerősödött, közülük nem egy minden lehetséges mennyiségi és minőségi mutatóban utolérte vagy túl is haladta a partnerként számításba vehető megyei (esetleg városi) könyvtárat. Ma tehát a főiskolai, illetőleg a velük azonos székhelyű megyei (városi) könyvtárak egyenrangú rokonintézményekként működhetnek együtt, kölcsönös előnnyel.

A gyarapítás (a vele egyenlő fontosságú állománykivonással), továbbá a könyvtárközi együttműködés témaköre felveti a főiskola könyvtári szervezetének kérdését. Sajnálatosnak mondható, hogy mind a régi, mind az új főiskolák jelentős részében kialakult a központi könyvtár - tanszéki (kari, stb.) könyvtár kettőssége. Ez a helyzet az állománygyarapítás tervszerűtlenségét, a dokumentumok használatának megnehezítését, az erők szétforgácsolódását eredményezte.

Az irányelvekben külön fejezet foglalkozik e témával, és állást foglal a főiskolák könyvtári szervezetének lehető legnagyobb mértékű központosítása mellett. Az új alapjogszabályok ugyancsak kitérnek erre a problémára. Így is fogalmazhatunk: amit az irányelv javasolt (ti. a főiskola könyvtári szervezetének központosítását), azt az új minisztertanácsi rendelet kifejezetten előírja. (Meg kell említeni, hogy a minisztertanácsi rendelet kiegészítéseként miniszteri utasítás állapítja majd meg - várhatóan az irányelvek szellemében - a hálózati tagkönyvtárak fenntartásának lehetséges eseteit.)

A FŐISKOLAI KÖNYVTÁRAK JELENLEGI FELADATAI

Ha most - részben visszapillantva az eddig elmondottakra - azt próbáljuk meg számbavenni, hogy irányelvek, továbbá az új alapjogszabályok megvalósítása milyen feladatokat ró a főiskolai könyvtárakra, körülbelül a következő témákat vehetjük sorra.

1. Meg kell szilárdítani, vagy - szükség esetén - létre kell hozni a főiskola könyvtári ellátásának korszerű szervezetét. Ennek kapcsán ki kell dolgozni az oktatók részéről felmerülő állománygyarapítási igények elbírálásának (és általában az állománygyarapítási eljárásnak) a rendjét. Ezzel összefüggésben ki kell alakítani a főiskola könyvtári tanácsát vagy bizottságát. Fel kell számolni fölöslegesen létrejött tanszéki és egyéb könyvtárakat. Szabályozni kell az indokolt tanszéki, tagozati, stb. könyvtárak gyűjtőkörét, állományalakítását és használatát. Mindezek összefoglalásaként - az új alapjogszabályok rendelkezéseit követve - ki kell dolgozni (ahol megvan: felülvizsgálni) a könyvtár szervezeti és működési szabályzatát, továbbá ügyrendjét.

2. A gyűjtőköri szabályzat előmunkálataként felül kell vizsgálni az állománygyarapítás és az állománykivonás elveit, egyeztetve az együttműködés valamilyen formájában érdekelt könyvtárakkal. Ki kell alakítani a könyvtár gyűjtési súlypontjait. A fölösleges dokumentumoktól - a jogszabályok rendelkezései alapján - meg kell válni.

3. A szervezeti és működési szabályzathoz, illetőleg az ügyrendhez kapcsolódva felül kell vizsgálni a könyvtár használatának szabályait. Biztosítani kell az állomány védelmét a használat során is. Másrészt - a

főiskolai könyvtár korlátozottan nyilvános jellegének fenntartása mellett - biztosítani kell az állományt minden szakember számára, a főiskola keretein kívül is.

4. Célszerű továbbá kidolgozni a könyvtár fejlesztési tervét. Ez tartalmazhatná a jelenlegi helyzet elemzését abból a szempontból, hogy mennyiben alkalmas a könyvtári ellátási igények kielégítésére. Ebből kiindulva kellene meghatározni, hogy 5-10 éves távlatban hová kell fejlődnie a könyvtárnak a helyiség- és létszámhelyzetét, a felszereltségét és ellátottságát, a gyűjtőkörét, állományát, szolgáltatásait és használatát tekintve.

Nem könnyű azoknak a feladatoknak a teljesítése, amelyek a könyvtár ellátási kötelezettségéből fakadnak. Az előrelépés azonban értékes, sokoldalúan hasznosítható intézményekkel gazdagíthatja a magyar könyvtári rendszert - s ezen keresztül a termelést, a kutatást, az oktatást, a közművelődést.

JEGYZETEK

1. Irányelvek a főiskolai könyvtárak fejlesztésére. = Művelődésügyi Köz-
löny, 1975. 20. sz. 772-775. p.
2. KOKAS Endréné - KOVÁTS Zoltán: Könyvtárközi kölcsönzések statisztikai vizsgálata a folyóiratállomány fejlesztése szempontjából. = Könyvtári Figyelő, 1974. 4. sz. 310-312. p.
3. Pusztán az álláspontom világosabbá tétele érdekében megemlítem, hogy magam is már 1963-ban beszámolhattam egyetemi könyvtári szabadpolcos kölcsönzői részleg bevezetéséről. (NAGY Ernő: Szabadpolc bevezetése egyetemi könyvtárban. = A Könyvtáros, 1963. 7. sz. 393-394. p.
4. CSÜRY István - GOMBA Szabolcsné: Állományhasználati elemzés. = Könyv és könyvtár. 5. 1966. 247-262. p.
5. KASBOHM, Adelheid: A kevésbé használt irodalom és a tárolókönyvtár. = Könyvtári Figyelő, 1975. 1. sz. 41-52. p.
6. NAGY Ernő, B.: A szakirodalmi igények regionális ellátása. = Könyvtártudományi tanulmányok 1971-1972. Bp. 1974. Népművelési Propaganda Iroda. 7-66. p.
7. Az állományadatok forrása: KLEMENT Tamás: A magyar felsőoktatás 1945-1975. Bp. 1975. Műszaki K.